

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de Jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și partic. 150 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Insertiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

In jurul noului proiect de programă analitică

a învățământului primar.

Noul proiect de programă analitică pentru școala primară, despre care am făcut amintire și în numărul trecut al revistei noastre, preocupă azi pe toți aceia, cari aparțin acestei categorii de școală.

În special acest proiect de programă a stârnit valuri de discuții în sinea învățătorilor noștri de pretotindeni. Și asta cu drept cuvânt.

Programa analitică a școalei, în primul rând, trebuie să intereseze pe cel ce e chemat să o execute, adică pe învățător; pentru că dela felul cum e întocmită aceasta programă atârnă și felul muncii și oboseli învățătorului.

Dacă programa analitică e ușoară, ușoară va fi și munca învățătorului; dacă e grea și încurcată, grea și anevoioasă va fi munca și truda aceluia.

Am constatat în repeșite rânduri, că majoritatea covârșitoare a învățătorilor noștri; nu fuge de muncă. Ea muncește cu voie și execută conștient și ordinar date, dacă munca ce i-se cere și ordinele ce i-se dau sunt executabile. Dacă aceste însă sunt împovărătoare, atunci se aud murmure, mai mult sau mai puțin pronunțate, dar în tot cazul legitime.

Contra actualei programe de învățământ primar s'au îndreptat multe plângeri din partea învățătorilor noștri. Spuneau adeca, că aceasta programă nu numai, că nu prea ține seamă de vârsta, dezvoltarea facultăților și de condițiunile de viață în cari sunt meniți să trăiască elevii, ci aceasta programă în acelaș timp e și prea încărcată cu multe materii abstracte și absolut inutile pentru fiitorii celățeni de mâne ai țării. In consecință învățătorimea cerea mereu modificarea programei de învățământ.

Constatările aceste ale învățătorilor la rândul lor au fost verificate și de o parte însemnată din bărbații noștri fruntași de școală. Acestia au mărturisit și recunoscut de asemenea, că actuala programă nu mai poate corespunde cerințelor de azi ale poporului nostru.

Noua organizație a învățământului nostru primar a trebuit se aducă și reformarea programei de învățământ.

Și de fapt; noul proiect de programă analitică, apărând de sub tipar, în zilele aceste a și fost prezentat dlui Ministru de școale de către dnii inspectori școlari Gh. N. Costescu și G. Stoienuescu „în calitate de secretari ai Comisiunii însărcinate cu întocmirea proiectului de programă analitică pentru școala primară în noua sa alcătuire“.

Proiectul din cestiune, care numără 123 pagini și cuprinde materiile din toate obiectele de învățământ, ce sunt de a se preda în cei șapte ani de școlaritate, zic, acest proiect — după cum am arătat în numărul trecut — a fost trimis revizoratelor școlare, ca să-l distribue învățătorilor spre a-și da avizul.

Dupăcum e știut; domnii învățători din acest județ se vor pronunța asupra acestui proiect de programă în adunarea asociației județene, ce s'a convocat în Teiuș pe ziua de 7 Maiu a. c.

Am studiat și eu acest proiect de programă și mai înainte de toate am constatat, că el ține seamă de lipsele și trebuințele de azi ale neamului nostru, întrucât programa în cursul superior al școliei primare are mai mult un caracter practic utilitar. Aceasta e o lature foarte bună a noului proiect de programă, care vedem,

că vrea să rupă cu trecutul, când aieva învățământul era mai mult teoretic decât practic, ceace n'a fost nici de cât bine și folositor.

Cât privește cuantumul de cunoștințe, ce are să se obțină de elevii diferitelor clase, chiar și după repartizarea materii pe șapte ani de școală, zic, sunt de părere, că la unele obiecte, să se mai reducă, întrucât sunt de străbunul principiu: *non multa, sed multum*. Dar despre toate aceste în numărul viitor.

Marian Sasu.

O soluție.

Societatea întreagă ni-se pare că trece prin o grea criză morală. Această criză morală este efectul suferințelor cauzate de războiul cel mare, care a schimbat frontiere, dar a schimbat cu desăvârșire și sufletele. Mulți cred, că cea mai însemnată problemă a zilelor noastre, care trebuie rezolvată, ar fi starea economică-financiară. Nu mă indoiesc de aceasta. Dar să credem, că o însemnatate cel puțin așa de mare o are și refacerea noastră morală, pentru că numai atunci vom dobândi ușurarea noastră sufletească, care ne va da posibilitatea de înaintare. Cum se manifestă criza morală, la noi români, o știm cu toți: prin pierderea simțului de bunăcuviință, prin ură și dujmănie, prin pierderea cu totul a bunului simț față de semeni, prin pierderea din vedere a simțului de răspundere și de datorință. Întâlnești astăzi oameni cu diferite poziții sociale, cari își atribuesc un merit prin faptul că-le lipsește cu totul simțul de răspundere. Întâlnești oameni, cari conduși de **poftele lor** personale săvârșesc fărădelegi și necuviințe, fără să țină seamă de urmările grave, cari le cauzează prin feliul lor de a fi, vieții noastre publice.

Întreptarea societății nu se poate face prin legi și reforme seci, ci numai prin o adâncă și temeinică reformă morală, prin o însănătoșare a normelor de gândire și a vieții sufletești.

Cine poate săvârși aceasta reformă? Nici politicianii gălăgioși, nici paragrafele cu două capete, ci numai școala,

Numai prin școală se vor putea reintroduce normele, cari impun subordonarea intereselor personale, față de interesele superioare ale mulțimei.

Numai prin educație se poate șterge îngâmfwarea, care s'a ridicat în locul modestiei.

Numai prin școală se poate șterge vrajba și disprețul față de ce celce îți este asemenea ție sau chiar mai bun decât tine.

Numai prin educație se poate vădi simțul de îngânduință, de stăpanire de sine, simțul de solidaritate, care să înlocuiască răutatea ce ne întunecă.

Viața de povară, care o trăim împreună de patimi și incultură, numai prin școală o putem ușura.

Deci grijea școalei trebuie să preocupe mai deaproape pe cei chemați, scoțând dascălimea de ori și ce grad din mizeria neagră în care se află, căci altfel nu e cu putință reforma morală a generației, care are să conducă mâne destinele neamului.

Sufletul ardelenesc.

Numai vedem manifestarea sufletului ardelenesc. Înainte de războiu pulsa viața românească îmbibată de conștiința națională. Era o presă educativă, erau adunări oprite, cari totuși se țineau, erau cântece oprite, cari totuși se cântau, azi suntem liberi și libertatea se manifestă mai mult în vorbe tăioase la Parlament ori în vorbe late spuse poporului de politicieni mărunți. Ce dor după manifestările curate, patriarhale de mai înainte și ce jale pentru ziua de azi!

Cronicarul.

În Spania și mai rău.

Blasco Ibanez, vestitul scriitor spaniol care s'a ridicat împotriva autocratismul regelui Alfonz, în romanul său „Coliba blestemată” descrie o școală de lângă orașul Valența unde învățătorul, Don Ioaguni ține școlărilor următoarea cuvântare: „Mâne dimineață, acela care va veni fără să aducă gologanii ce mi se cuvin, nu va mai intra în școală. Eu vă dau totul: știința mea, cărțile mele . . . Voi dimpotrivă nu aduceți nimic. V'o mai spun încă odată: acela, care mâne se va înfățișa cu mâinile goale nu va trece pragul ușii.” Drept, că Spania, unde odată înflorea civilizația, azi are un respectabil număr de analfabeți.

Tomc Coeștu.

Elevii noștri.

Învățătorul: Mișule, spune-mi pentruce a scos Dumnezeu pe Adam și Eva din raiu? — Ei, pentrucă au . . . au, ei nu știi ce au făcut ei cu mărul . . . ?

Mișu: Pentrucă au mâncat mărul necopt.

Învățătorul: Petrică! Dacă prezentul dela verbul a bea e beau, cum va fi trecutul lui?

Petrică: Am beut!

Învățătorul: Bine! Șezi . . . Spune'-mi acum tu Ionel, cum va fi viitorul la acelaș verb?

Ionel: M'oi îmbeta . . . . .

CHEMARE.

Veniți voi pionerii luptei mari și sfinte,
 Veniți de vă'nșirați cu toți în luptă iară,
 Voi cei ce știți să dați și azi dovezi de o sfântă jertfă,
 În marea voastră dragoste de neam și țară.

E grea răspunderea ce o aveți în lume,
 Când mulți ar vrea să vă găsească vină
 Ei uită că deviza voastră e: „Nainte“
 Și că pe-al vostru steag e scris: „Lumină“.

Incunjuțați de focul dragostei de țară mergeți,
 Pe drumul vost bătut cu spini tot înainte,
 Căci voi ați fost și sunteți pionerii harnici,
 În lumea luptei celei mari și sfinte.

Căci nu bogății cu grămezi de aur,
 Nu ei vor curății de spini ogorul,
 Ci voi muncăți, voi săracii dascăli,
 Voi deșteptați și azi întreg poporul.

Pătrunși de-o sfântă dragoste de țară,
 Voi n'afi lipsit din postul vost o clipă,
 Ci răspândind în lung și lat lumină,
 În urma voastră o lume nouă să'nfiripă.

Veniți, veniți și'ncepeți-vă munca sfântă,
 Veniți cu inimile'n luptă oțelite,
 Voi cari în lume duceți și azi greul vieții,
 A marei munci încă nerăsplătite.

O lume'ntreagă vă admiră munca,
 Și cu un glas noroc și mulți ani vă urează,
 Voauă străjeri a unui neam ce după slavă,
 Demult atâta trudă a pus ș'acum atât de mult oftează.

Veniți deci voi sămănătorii harnici,
 Cu inima de foc și doruri plină,
 Împrăștiind cu mâinile amândoaună,
 Sămânța sfântă: dragoste — lumină.

ȘTIRI ȘCOLARE.

* **Concedii.** Pe baza vizitei Comisiei medicale de pe lângă Inspectoratul Regiunii IV. școlare, au obținut concedii și următorii colegi de ai noștri: I. Barbu (Doștat) 6 luni, E. Scrobote (Zlatna) 3 luni. Inv. I. Deva din Blaj, aflat până acuma în concediu — a fost trimis la catedră.

* **Filantropie.** „Societatea vânătorilor din plasa Uioara” aranjând de curând o petrecere, venitul curat al acesteia, în suma de 2388 Lei, l'a dăruit copiilor săraci dela școala primară de stat din Uioara. Cu suma indicată s'au și îmbrăcat 8 elevi. Gestul acesta frumos ar trebui să fie imitat în toate părțile județului nostru.

* **Activitatea extrașcolară.** Tinerii învățători G. Micu și I. Părăian din comuna Gusu, plasa Ocna Sibiului, au aranjat a doua zi de Paști o petrecere populară. Venitul acesteia s'a întrebuințat pentru îmbogățirea bibliotecii școlare. În 27 Aprilie a. c. acești dñi învățători au serbătorit foarte frumos cu elevii și sătenii de acolo ziua arborilor și paserilor. Regretăm, că din lipsa de spaț nu putem publica bogatul și interesantul program al acestei serbari.

„Cercul cultural Beldiu” a ținut în ziua de 3 Maiu a. c. conferințe în frunțașă comună Gârbova de jos. A conferențiat dl inv. A. Rațiu despre „Căminurile culturale și Cooperativele”. Conferențiarul a fost ascultat cu mult interes de către număroșii săteni de față. La aceste conferințe au luat parte și dñii: M. Sasu revizor școlar și I. Marian, inv. dir. în Aiud.

Dânșii încă au vorbit în acest sens sătenilor.

* **Posta Redacției.** Rugăm pe dñii colegi să ne comunice tot felul de știri, privitoare la viața școlară — culturală din comunele lor.

* **Posta Administrației.** Chițăm cu mulțumită următoarele abonamente: A. Leluțiu (Veza), S. Buceșan (Abrud), S. Vancea (Uioara) și A. Rațiu (Beldiu) câte 120 lei; I. Pascu (Beșinău), I. Rusan (Ohaba), V. Jozon (Blaj), T. Cocișiu (Blaj), I. Bârsan (Sângătin), N. Necrilescu (Necrilești), E. Muntean (Sântimbru), B. Székely (Oieșdea), A. Turean (Tărtăria), M. Theis (Heria), E. Repede (Geoagiul de jos), N. Paștiu (Șeușa), N. Cristean (Aiudul de sus), D. Neamțiu (Sângătin), R. Șandru (Copand), Fr. Nagy (Ciuciu), L. Ardelean (Găbud), D. Vale (Cetea), Gh. Micu (Gusu), I. Domșa (Pețelca) și F. Lupea (Obreja) câte 30 lei.

* **Cât dau americanii pentru cultura națională.** „Literary Digest” din New-York publică lista donațiilor făcute în ultimii zece ani dela miliardarii americani pentru operele publice. Totalul este fantastic: 1 miliard 629 milioane dolari adică, în valută actuală, 368 miliarde 154.000 milioane lei. Cel mai mult au dat Rockefeller. 575 milioane dolari și Carnegie 350 milioane. Noi români n'avem miliardari ca americanii, avem însă milionari. Cât dau acestia pentru cultura noastră națională?

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizaji.

Revizoratul școlar al județului Alba de Jos.

No. 1090—1925.

Către toate direcțiunile școalelor primare de stat.

Vă aduceam la cunoștință, că în zilele aceste am trimis deosebit fiecărei direcțiuni școlare formularele necesare pentru facerea recensământului copiilor în vârstă de școală, pe anul școlar 1925/1926. Formularele aceste vor fi completate exact, conform art. 12, 17, 18, 19, 20, 21 și 90 din noua lege a învățământului primar, cu toate datele statistice corespunzătoare titlurilor fiecărei școloane din formulare, ținându-se cu rigoare seamă de instrucțiunile tipărite. În consecință veți cere de urgență dela primării lista copiilor în vârstă de școală și veți proceda la completarea formularelor așa ca să ne puteți restitui în termenul prevăzut de lege tablourile rezumative, reținându-se în arhiva școlilor formularele litera A din care s'au rezumat datele.

No. 1094/1925.

II.

Dl. Ioan Cocîșiu, profesor la școala normală din Făgăraș, a scris și tipărit în broșură o cuvântare ocazională de 10 Maiu, care se vinde cu suma de 5 Lei în favorul bibliotecii școlii normale de învățători din Făgăraș. Atragem atențiunea dlor învățători din județul nostru asupra acestei broșuri spre a fi procurată pe seama bibliotecilor școlare.

No. 1149/1925.

III.

Dl. Francisc Bălaj, director la școala primară din orașul Arad, după o muncă și experiență de 30 ani, a întocmit o hartă a României Mari în relief în colorii, cuprinsă în cadre de carton. Cum harta aceasta e foarte bună la predarea geografiei, și ca preț foarte ieftină, de oare ce costă numai 40 lei exemplarul, o recomandăm spre cumpărare de către Direcțiunile școlare.

No. 1040/1925.

IV.

Administrațiia revistei „LAMURA” ne avisează, că costul abonamentului pe 1924—1925 pentru dnii învățători este următorul: Lei 20 p. No. 13—15 an. V; Lei 90 p. No. 1—12 an VI. Total 110 lei.

No. 1121/1925.

V.

Casa Școalelor a înființat și în județul nostru o bibliotecă pedagogică, care stă la dispozițiia dlor învățători din județ. Aceasta bibliotecă e instalată în biroul revizoratului nostru. Catalogul cărților se va publica în numerile următoare ale revistei.

Revizor școlar, *M. Sasu.*

Comitetul școlar al județului Alba de Jos.

No. 258/1925.

Dupăce până astăzi puține dintre comitetele noastre școlare ne-au înaintat spre aprobare contractele de arândare asupra terenurilor școlare de pe anul curente, prin aceasta urgităm ca să ni-se trimită până la 20 I. c. de toate comitetele aceste contracte de arândare.

II.

No. 259/1925.

Pentru a putea avea o evidență clară despre estensiunea terenurilor școlare, prin aceasta îndrumăm pe toate comitetele noastre, ca să ne comunice de urgență precis — mai ales, că de atâtea ori s'a cerut acest lucru — toate terenurile primite de școli în baza legii pentru reforma agrară.

Secretar, *M. Sasu.*

President, *Dr. C. Velcan.*

Asociația învățătorilor din județul Alba de Jos.

Nr. 11/1925.

Aduc la cunoștința tuturor membrilor secției județene, că Onor. Revizorat cu Ord. Nr. 1071/1925 consideră de motivate absentele celor ce vor participa la adunarea convocată pe ziua de 7 Mai a. c. în comuna Teiuș.

Președinte: *Leon Maior.*

Rugăm pe dnii particulari, că întrucât n'ar voi să aboneze revista noastră, să ne restituie numărul acesta; contrar îl vom considera ca abonaji.

Cărți și reviste. „Metodica Religiei și a Limbei Române” de I. Nisipeanu și T. Geantă. Editura librăriei H. Steinberg, București. Prețul: Lei 80. Lucrare didactică de mare valoare, scrisă pe bazele principiilor școlii active; o recomandăm cu căldură.

Revista generală a Învățămintului, An. XIII, No. 4. Buc. Numărul aceste, între altele, cuprinde și un documentat articol cu titlul „Idolii școlii primare”, scris de dl. Dumitru Theodosiu, profesor de pedagogie. Asupra acestui interesant articol vom reveni.

Viața școlară. Anul I. No. 3. Maiu 1925. E revista învățămîntului primar din ținutul Satu-Mare. Abon. 80 lei.

Buletinul asociației învățătorilor din județul Caliacra. An. II. No. 8. Februarie—Martie 1925. Abon. 50 lei anual. Bazargic.